

Wstęp

Niniejszy tom „Rocznika Przekładoznawczego” zawiera łącznie 22 artykuły oraz trzy mniejsze teksty przyporządkowane do części zwanej *Varia*. Zdecydowaną większość artykułów (19) poświęcono teorii i praktyce przekładu, mniejszą zaś uwagę zwrócono na dydaktykę przekładu, reprezentowaną przez dwa artykuły. Jeszcze skromniejszą reprezentację ma ostatni dział części pierwszej, tj. artykuły recenzyjne (zarówno ten dział, jak i *Varia* zostały wprowadzone w ramach modyfikacji struktury periodyku w 2016 roku – w 11. tomie). Wspomniane dysproporcje wynikają w dużej mierze z zaproponowanej przez redakcję refleksji naukowej, skupionej tym razem na tłumaczach i ich roli w kulturze. Wczytując się w treść artykułów, łatwo zauważyć, że słowem kluczowym zarówno na poziomie tytułów, jak i poruszanych zagadnień jest *tłumacz*. Część autorów poświęciła swoje artykuły konkretnym tłumaczom (Anna Bednarczyk – Izabelli Griniewskiej, Markus Eberharter – Wiktorowi hr. Baworowskiemu, Renata Niziołek – Jerzemu Adamskiemu), inni zaproponowali ciekawą typologię tłumaczy w sensie reprezentowanych postaw (Mirośława Buchholtz) lub też zwrócili uwagę na kwestie związane z funkcjonowaniem tłumaczy we współczesnym świecie – czy to w kontekście instytucji Unii Europejskiej (Magdalena Buchowska), przekładu tekstów specjalistycznych (Ewa Kościałkowska-Okońska), konkretnych instytucji kultury i ich odbiorców (Marta Kaźmierczak), czy też w kontekście współczesnych tekstów politycznych (Magdalena Mitura). Do tomu włączono również dwa artykuły związane z egzaminem na tłumacza przysięgłego, tematyką wciąż aktualną i wielokrotnie podnoszoną na łamach naszego pisma. Ten dwugłos to z jednej strony krytyczna opinia Łucji Biel w sprawie weryfikowania kompetencji kandydatów na tłumacza przysięgłego, z drugiej zaś podjęta przez Marka Kuźniaka próba przeanalizowania wyników egzaminów w świetle norm statystycznych (krzywa Gaussa). Zagadnienie tłumaczy przysięgłych, a właściwie ich odpowiedzialności, poruszyli Artur Dariusz Kubacki i Jan Gościński, podsumowując 10 lat działalności Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych, działającej przy Ministrze Sprawiedliwości. Innym analizowanym w to-

mie aspektem jest rola tłumacza jako pośrednika między dwiema kulturami, na przykład między kulturą serbską i polską w ujęciu współczesnym (Justyna Fudala), między łacińską i polską w ujęciu historycznym (Joanna Kamper-Warejko) oraz w kontekście dwóch wzajemnie powiązanych kultur – polskiej i kaszubskiej (Hanna Makurat). Spektrum podjętej problematyki uzupełniają: analiza przekładu powieści *Kagi* Tanizakiego Jun'ichirō z języka japońskiego na polski (Marcelina de Zoete-Leśniczak), problem napięć afektywnych w tłumaczeniach poezji dla dzieci (Edyta Manasterska-Wiącek), refleksja nad znaczeniem baśni *Von dem Fischer un syner Fru* dla zbioru baśni braci Grimm (Eliza Pieciul-Karmińska) czy kwestia jakości przekładu w warunkach konkurencji rynkowej (Katarzyna Siewert-Kowalkowska).

Redakcja pozyskała również, zapoczątkowując postulowane umiędzynarodowienie pisma, jeden artykuł zagraniczny, poświęcony pojęciu relewancji w aspekcie tłumaczeń prawniczych. Autorką nadesłanego i opublikowanego w języku niemieckim artykułu jest Margarete Flöter-Durr, badaczka przekładów w parze języków francuski–niemiecki.

W drugim dziale – dydaktyce przekładu – w nawiązaniu do projektu dydaktycznego Monika Krajewska omówiła zagadnienie autora jako drugiego tłumacza, zwracając uwagę na rolę kontaktu z autorem w procesie tworzenia przekładu. W kolejnym tekście Monika Sułkowska poruszyła problematykę frazeotranslacji i jej znaczenia w kształceniu i doskonaleniu tłumaczy.

W artykule recenzyjnym podjęto refleksję nad słownikiem *Wörterbuch rechtsterminologischer Unterschiede Österreich-Deutschland* (Słownik prawnych różnic terminologicznych Austria-Niemcy) opisującym różnice terminologiczne w dwóch państwach, w których językiem urzędowym jest język niemiecki (Lech Zieliński).

W ostatniej części – *Varia* – publikujemy trzy teksty, w tym dwa sprawozdania (z realizacji projektu – Agata Bernaś, z konferencji naukowej – Ewa Kościółkowska-Okońska) i jedno omówienie książki (Natalia Chodorowska).

Wyrażamy nadzieję, że poruszona problematyka zachęci Państwa do lektury. Zwracamy się jednocześnie z prośbą do wszystkich Autorów współpracujących z redakcją rocznika o uwzględnienie poszerzonej struktury pisma i nadsyłanie większej liczby artykułów recenzyjnych oraz krótszych tekstów publikowanych w ostatniej części.

Monika Krajewska, Lech Zieliński